

II. Postnatale thuisconsultaties van vroedvrouwen

Soorten vergoedbare verstrekkingen – Informatie – Profielgegevens van het RIZIV

Vraag nr. 249, gesteld op 22 mei 2015, aan mevrouw de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, door mevrouw VAN CAMP, volksvertegenwoordigster¹

Na de bevalling hebben vrouwen recht op 7 tot 10 thuisconsultaties door de vroedvrouw, wat de bevallen vrouwen en hun omgeving doorgaans erg positief vinden. Blijkbaar is niet elke vrouw hiervan op de hoogte en kan bovendien niet elke vrouw hier postpartum beroep op doen door de overbezetting van vroedvrouwen.

Heeft u weet van dit probleem?

1. Wie is er in principe verantwoordelijk om de bevallen vrouw te wijzen op het recht van de 10 thuisconsultaties?
  - a) Hoe komt het dat niet alle vrouwen hiervan op de hoogte zijn?
  - b) Overweegt u stappen te ondernemen opdat alle vrouwen op de hoogte worden gebracht van het feit dat ze recht hebben op de thuisconsultaties?
2. Hebt u er een idee van hoeveel vrouwen na de bevalling beroep doen op de thuisconsultaties?
  - a) Hoeveel procent doet beroep op de thuisconsultaties?
    - i. Hoeveel daarvan doen beroep op de 10 consultaties?
    - ii. Hoeveel daarvan doen beroep op minder consultaties?

Hoeveel consultaties gemiddeld? Waarom worden ze niet alle 10 benut?

  - b) Hoeveel procent doet geen beroep op de thuisconsultaties?

Waarom?

    - i. Bij de primipara?
    - ii. Bij de pluripara?
3. Hebt u weet van vrouwen die graag een beroep willen doen op de consultaties maar die in de kou blijven staan doordat de vroedvrouwen in de regio geen plaats hebben in hun agenda?
  - a) Is dit geografisch verschillend?

In welke streken zijn er problemen van “overbevroegde” vroedvrouwen?
Hoe komt dat?

1. Bulletin nr. 042, Kamer, gewone zitting 2014-2015, p. 214.

- b) Wat overweegt u te doen om dit aan te pakken?
  - c) Wat is het plan B als er in de regio van de bevallen vrouw geen vroedvrouwen beschikbaar zijn?
  - d) Hoeveel vroedvrouwen zijn er die dergelijke consultaties geven?
Hoeveel consultaties geven zij gemiddeld per dag?
Hoeveel bevallen vrouwen hebben de vroedvrouwen gemiddeld onder hun vleugels?
  - e) Hoeveel wordt de vroedkundige per sessie vergoed?
Hoe lang duurt de sessie?
4. Wordt het aantal sessies soms verlengd (meer dan 10) als er zich pertinente problemen voordoen?
Hoe wordt dit bepaald?
Hoe vaak komt dit voor?
5. Wat is het budget dat jaarlijks aan deze sessies wordt uitgegeven?

Antwoord

In antwoord op uw vraag, maak ik eerst een korte schets van de verschillende postnatale consultaties van vroedvrouwen bij de bevallingen thuis die worden vergoed vanuit de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Op de dag zelf van de bevalling kunnen er twee verstrekkingen van een vroedvrouw bij de bevallen vrouw thuis worden aangerekend aan de verzekering voor geneeskundige verzorging. Gedurende de eerste, tweede, derde, vierde en vijfde dag volgend op de dag van de bevalling kan een vroedvrouw telkens één verstrekking per dag aanrekenen. Behalve voor de vijfde dag is er telkens een specifieke verstrekking, met hoger honorarium en terugbetaling indien de verzorging in het weekend of op een feestdag plaats vindt.

Vanaf de 6e dag *postpartum* bestaan er verscheidene soorten vergoedbare verstrekkingen:

- een groep van maximaal 7 verstrekkingen, zonder bijkomende specifieke voorwaarden waaronder mogelijk 3 specifieke raadplegingen omtrent borstvoeding
- een groep van maximaal 3 verstrekkingen mits motivatie; deze verstrekkingen worden geattesteerd nadat de bovenvermelde 7 verstrekkingen zijn verleend. De vroedvrouw moet die bijkomende verzorging motiveren in het dossier van de bevallen vrouw
- bijkomende verstrekkingen bij verwikkelingen en mits voorgeschreven door een arts. De nomenclatuur van de geneeskundige verzorging beperkt niet het aantal keren dat die verstrekkingen kunnen worden aangerekend; ze zijn wel beperkt tot één verstrekking per dag.

Deze postnatale verstrekkingen moeten binnen het jaar na de bevalling worden verleend om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming door de verzekering voor geneeskundige verzorging.

De verzekering voor geneeskundige verzorging omvat dus heel wat vergoedbare verstrekkingen door een vroedvrouw bij een bevallen vrouw thuis. Het is inderdaad betreurenswaardig dat dit slechts beperkt gekend is, ondanks de informatie die wordt verspreid via verschillende kanalen zoals de website van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), ziekenfondsen, vroedvrouwen, huisartsen, gynaecologen en anderen die betrokken zijn bij zwangerschap en bevallingen.

Recent verklaarde de voorzitter van de Union Professionnelle des sages femmes belges dat een campagne wordt voorbereid die in september zal worden voorgesteld. Afgelopen maand heeft de Vlaamse Organisatie een promotiefilm voorgesteld, getiteld “*de kracht van de vroedvrouwen*”. Bijgevolg kan worden vastgesteld dat op het terrein hiervoor behoorlijke inspanningen worden geleverd.

Recent werd ook een oproep tot pilootprojecten gelanceerd, waarin het belang van de postnatale opvolging thuis wordt onderstreept. Deze pilootprojecten zullen een antwoord bieden op de zorgvraag na ontslag uit het ziekenhuis van alle moeders, niet alleen *primiparae*.

Inzake uw deelvragen:

1. Er bestaat geen expliciete verantwoordelijke die verplicht is om de bevallen vrouw te wijzen op de mogelijkheden inzake vergoedbare postnatale verzorging. Ik twijfel of zo'n verantwoordelijke moet aangeduid worden. Het stimuleren van een gerichte informatiedoorstroming, vroeg in het zwangerschapstraject lijkt een betere piste. Er wordt wel degelijk vrij veel informatie verspreid over die postnatale verzorging en blijktbaar zijn er nog steeds bevallen vrouwen die niet over die informatie beschikken. Een recente KCE-studie over de organisatie van de zorg na een bevalling beveelt trouwens aan de postnatale fase reeds in de prenatale fase goed voor te bereiden door onder andere na te gaan welke zorgverleners normaliter betrokken zullen zijn bij de postnatale verzorging.

2. 38,64 % van de bevallen vrouwen in 2012 deden een beroep op thuisconsultaties door een vroedvrouw binnen het jaar na de bevalling. 7,7 % daarvan doen beroep op 10 (of meer) thuisconsultaties binnen het jaar na de bevalling en 92,3 % daarvan doen beroep op minder dan 10 consultaties binnen het jaar na de bevalling. Gemiddeld zijn er binnen het jaar na de bevalling 4 consultaties per gebruiker van thuisconsultaties.

61,36 % van de bevallen vrouwen in 2012 doet in het jaar na de bevalling geen beroep op thuisconsultaties. Op basis van onze gegevens is het verschil tussen *primipara* en *pluripara* niet mogelijk.

Na de maatregelen die genomen werden om de financiering van het aantal ligdagen in overeenstemming te brengen met de verantwoorde ligduur na de bevalling, hebben tijdelijk enkele ziekenhuizen de ligduur na de bevalling verkort op eigen initiatief. Deze maatregel zorgde voor een tijdelijk tekort van het aantal zelfstandige vroedvrouwen in een bepaalde Vlaamse regio.

Uit de profielgegevens van het RIZIV voor het jaar 2013 blijkt dat er 1.271 vroedvrouwen minstens 1 postnatale verstrekking hebben verleend. Gemiddeld hebben de verstrekkers van deze thuisconsultaties 188 consultaties per jaar (Standaardafwijking = 250), P50 = mediaan = 92, P95 = 691 en P99 = 1.107.

De vastgelegde honoraria voor postnatale verzorging variëren van 90,55 EUR voor de intensieve begeleiding op de eerste, tweede of derde dag volgend op de dag van de verlossing, in het weekend of op een feestdag, tot 25,87 EUR voor de “gewone” postnatale verstrekking vanaf de zesde dag van het *postpartum*. De honoraria voor de andere verstrekkingen liggen daar tussenin.

De nomenclatuur van geneeskundige verzorging legt geen minimale tijdsduur vast van een postnatale raadpleging; een minimale inhoud wordt wel omschreven.

4. Ja, verlenging (meer dan 10 consultaties) komt voor binnen het jaar na de bevalling: 5 % van de gebruikers hebben meer dan 10 thuisconsultaties binnen het jaar na de bevalling.

5. De uitgaven 2014 voor de postnatale verzorging door vroedvrouwen bedragen 7,57 miljoen EUR waarvan 363.000 EUR voor de specifieke verstrekkingen bij verwikkelingen.